

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL ŽEMĖS GELMIŲ NAUDOJIMO PLANŲ RENGIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2014 m. vasario 17 d. Nr. D1-145
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 4 punktu ir Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi:

1. T v i r t i n u Žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisykles (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad iki 2014 m. sausio 1 d. pradėtų rengti detaliųjų planų naudingųjų iškasenų teritorijoms formuoti pagrindu gali būti rengiami, derinami ir tvirtinami naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo projektai, pagal iki 2014 m. sausio 1 d. galiojusį naudingųjų iškasenų naudojimo projektų rengimo teisinį reglamentavimą.

Aplinkos ministras

Valentinas Mazuronis

ŽEMĖS GELMIŲ NAUDOJIMO PLANŲ RENGIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo planų (toliau – Naudojimo planas) organizavimą, rengimą, derinimą, tikrinimą, tvirtinimą, registravimą ir koregavimą.

2. Taisyklės taikomos, rengiant Naudojimo planus nemetalinėms naudingosioms iškasenoms ir vertingiesiems mineralams, kuriuos numatoma išgauti atvirais kasiniais nuo žemės paviršiaus (karjerais) arba plaukiojančiais kasybos įrenginiais nuo vandens paviršiaus.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Pagrindinės Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. bergždas – netinkamos kokybės naudingojo sluoksnio arba kitos litologinės sudėties ir (ar) genezės uolienos intarpai, lęšių arba tarp sluoksnių pavidalu slūgsantys naudingajame sluoksnyje, kuriuos kasybos metu būtina pašalinti iš naudingosios iškasenos kasavietės;

3.2. darbo horizontas – darbo aikštelės išdėstymo vieta karjere arba atskiroje kasybos pakopoje;

3.3. inertinės kasybos atliekos – kasybos atliekos, gaunamos naudingųjų iškasenų perdirbimo metu nenaudojant jokių cheminių medžiagų;

3.4. karjeras – atviras kasinys žemės paviršiuje, skirtas naudingosioms iškasenoms išgauti;

3.5. įvažiavimo tranšėja – techninius reikalavimus atitinkantis kelias per karjero pakopas, jungiantis atitinkamos pakopos darbo horizontą su karjero išorinių kelių tinklu;

3.6. kasavietė – kasybos pakopos vieta, kurioje vykdomi naudingosios iškasenos, dangos nuogulų arba bergždo kasimo darbai;

3.7. kasybos atliekos – medžiagos, susidariusios naudingosios iškasenos apdorojimo metu, kurios nepanaudojamos ir nerealizuojamos;

3.8. kasybos darbų sistema – kasybos mechanizmų darbo aikštelių, kasybos pakopų, sąvartų, karjero kelių bei kitų kasybos elementų išdėstymas karjere, jų dinamika laiko ir erdvės atžvilgiu bei valdymas kasybos procese;

3.9. kasybos mechanizmo darbo aikštelė – ribotų matmenų žemės plotas karjere, būtinas kasybos mechanizmo funkcijoms atlikti, nepažeidžiant darbo saugos reikalavimų;

3.10. kasybos pakopa – laipto pavidalo naudingojo sluoksnio (gavybos pakopa) ar dangos uolienų (dangos pakopa) klodo dalis karjero sienelėje arba dugne;

3.11. kasybos pakopos polinkio kampas – maksimalus leistinas kampas tarp kasybos pakopos šlaito paviršiaus ir jo horizontalios projekcijos žemės paviršiuje, užtikrinantis saugų kasybos mechanizmo darbą kasavietėje Naudojimo plane numatytomis sąlygomis;

3.12. prarėžos tranšėja – atviras trapecinio skerspjuvio kasinys naudingojo sluoksnio klode, skirtas kasybos kapitalinių darbų plane numatytų parametrų kasavietei įrengti;

3.13. stabilaus šlaito polinkio kampas – atitinkamos genezės bei litologinės sudėties dangos ar naudingojo sluoksnio, sudarančio kasybos pakopą, uolienų natūralaus byrėjimo šlaito kampas;

3.14. užėiga – uolienų masyvo dalis, iškasama kasavietėje per vieną technologinį ciklą.

4. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

III. NAUDOJIMO PLANO RENGIMAS, PLANAVIMO ORGANIZATORIAI, PLANŲ RENGĖJAI

5. Naudojimo planas rengiamas tik tiems žemės gelmių ištekliams, kurie yra ištirti, aprobuoti ir gautas leidimas juos naudoti.

6. Naudojimo plano Planavimo organizatoriais gali būti Žemės gelmių įstatyme nustatyti asmenys.

7. Naudojimo plano rengimas finansuojamas Planavimo organizatoriaus lėšomis.

8. Naudojimo planą gali rengti fizinis asmuo, juridinis asmuo ar šių asmenų grupė, veikianti pagal jungtinės veiklos sutartį, turintys nustatyta tvarka išduotą leidimą tirti žemės gelmes, suteikiantį teisę atlikti naudingųjų iškasenų paiešką ir žvalgybą (toliau – Plano rengėjas), kai tiems darbams vadovauja Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka atestuoti teritorijų planavimo vadovai. Kai rengiant Naudojimo planą formuojami nauji žemės sklypai, šiuos darbus gali vykdyti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 41 straipsnyje nurodyti asmenys.

9. Vadovauti Naudojimo plano rengimui turi teisę asmuo, gavęs Aplinkos ministerijos išduotą šios veiklos rūšies atestatą.

10. Naudojimo plano rengimo procesą sudaro trys etapai: parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.

11. Prieš pradėdant parengiamąjį etapą turi būti priimtas Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos geologijos tarnyba) sprendimas dėl Naudojimo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų. Sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 1 mėnesį po leidimo naudoti žemės gelmių išteklius išdavimo planavimo organizatoriui dienos.

12. Sprendimo dėl Naudojimo plano rengimo ir planavimo tikslų projektas, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki jo priėmimo dienos, turi būti paskelbiamas savivaldybės, kurios teritorijoje rengiamas Naudojimo planas, ir Lietuvos geologijos tarnybos interneto svetainėse bei seniūnijos, kurios teritorijoje rengiamas Naudojimo planas, skelbimų lentoje kartu su informacija, iki kada ir kur galima susipažinti su sprendimo ir planavimo tikslų dokumentais ir siūsti pasiūlymus dėl planavimo tikslų.

IV. NAUDOJIMO PLANO RENGIMO PROCESO PARENGIAMASIS ETAPAS

13. Parengiamajame etape Planavimo organizatorius pagal nustatytus planavimo tikslus numato planuojamą teritoriją, parengia ir patvirtina planavimo darbų programą (1 priedas).

14. Planavimo organizatorius sprendimą apie rengiamą Naudojimo planą skelbia (nurodydamas planavimo tikslus ir uždavinius, planavimo darbų programą, informaciją apie pasiūlymų teikimo tvarką ir susipažinimo su parengtu Naudojimo planu tvarką) Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje, seniūnijų, kurių teritorijoje yra planuojama teritorija, skelbimo lentose ir Lietuvos geologijos tarnybos interneto svetainėje. Informaciją apie susipažinimo su parengtu pagrindiniu brėžiniu tvarką galima skelbti atskirai, bet ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki susipažinimo pradžios.

15. Prieš pradėdamas rengti Naudojimo planą, planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 „Dėl Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka raštu kreipiasi dėl planavimo sąlygų pateikimo. Planavimo sąlygas teikia:

15.1. savivaldybės administracija;

15.2. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinis padalinis (toliau – Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys);

15.3. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas;

15.4. Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;

15.5. saugomos teritorijos direkcija, kai į planuojamą teritoriją patenka saugomos teritorijos ir jų apsaugos zonos;

15.6. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritorinis padalinys, kai į planuojamą teritoriją patenka nekilnojamojū kultūros vertybių teritorijos ir jų apsaugos zonos;

15.7. ryšių, šilumos, elektros, vandens, dujų įmonės ir kitos tiekimo organizacijos, jeigu planuojamoje teritorijoje yra jų kompetencijai priskirtų objektų;

15.8. susisiekimo komunikacijų valdytojai;

15.9. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, kai planuojama teritorija yra pasienio ruože.

16. Planavimo organizatorius ir Plano rengėjas, atsižvelgdami į planavimo darbų programos nuostatas bei įvertinę planavimo sąlygų reikalavimus, parengia ir pasirašo techninę projektavimo užduotį (2 priedas).

V. NAUDOJIMO PLANO RENGIMO PROCESO RENGIMO ETAPAS

17. Naudojimo plano rengimo etapą sudaro šios stadijos:

17.1. esamos būklės įvertinimas – planuojamo telkinio išsidėstymo vietos geologinių ir kasybos sąlygų analizė, naudingųjų iškasenų gavybos vystymo galimybių teritorijoje vertinimas, esamų tendencijų ir problemų nustatymas;

17.2. bendrųjų sprendinių formavimas – nustatomi planuojamos veiklos vystymo ir (ar) naudmenų tvarkymo prioritetai;

17.3. sprendinių konkretizavimas – parengiami konkretūs sprendiniai naudingųjų iškasenų veiklai plėtoti ir jai skirtai teritorijai naudoti, tvarkyti ir saugoti.

18. Naudojimo plano rengimo etape suformuojamas vieningas dokumentas, kuris susideda iš:

18.1. aiškinamojo rašto, kuriame pateikiamos bendros žinios apie telkinio geografinę padėtį ir jo geologinę sandarą, detalai apibūdinami telkinio kasybos darbų sistemos ir karjero rekultivacijos darbų sprendiniai ir jų priėmimo pagrindas, įvertinamos planuojamos ūkinės veiklos ekonominės sąlygos;

18.2. procedūrų dokumentų ir aiškinamojo rašto priedų – dokumentų arba dokumentų kopijų, patvirtinančių Naudojimo plano rengimo juridinį pagrindą, pagrindžiančių projektinių sprendinių priėmimo ir planuojamo ploto ribų nustatymo teisėtumą bei sąlygojančių plano sprendinių priėmimą;

18.3. brėžinių – pasirinkto mastelio planų, pjūvių bei schemų, kuriuose grafine išraiška pateikiami duomenys, iliustruojantys Naudojimo plano aiškinamajame rašte aprašytus technologinius procesus ir sprendinius.

19. Naudojimo plano aiškinamojo rašto sudedamosios dalys:

19.1. įvadas;

19.2. teritorijos planavimo dalis;

19.3. geologinė dalis;

19.4. kasybos dalis;

19.5. rekultivacijos dalis;

19.6. aplinkos apsaugos dalis;

19.7. ekonominės analizės dalis.

20. Įvade pateikiami duomenys apie Planavimo organizatorių, Plano rengėją, žemės valdytojus ir naudotojus, juridinį pagrindą, kuris suteikia teisę naudoti telkinio išteklius, duomenys apie aprobuotus telkinio geologinius išteklius, buvusius telkinio išteklių naudotojus (jeigu yra tokia informacija), dabartinę telkinio ir jame esančių išteklių būklę, planuojamus kasybos, žaliavos pirminio perdirbimo bei karjero rekultivacijos būdus, naudotus pradinės informacijos šaltinius ir normatyvinius dokumentus, kuriais remiantis atlikti skaičiavimai bei priimti projektiniai sprendiniai.

21. Teritorijos planavimo dalis susideda iš šių skyrių:

21.1. Žemės sklypo (sklypų) formavimas – aprašomi formuojami ir (ar) pertvarkomi žemės sklypai;

21.2. Žemės paskirties keitimas – nurodoma į planuojamą teritoriją patenkančių žemės sklypų pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdas (būdai) naudingosios iškasenos gavybos

metu bei atlikus planuojamos teritorijos rekultivaciją. Naudingųjų iškasenų teritorijos formavimas miško žemėje vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 str. ir Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131 „Dėl Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“, nuostatomis;

21.3. Planuojamos teritorijos naudojimo sąlygos – nustatomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

22. Geologinėje dalyje pateikiama telkinio detalios geologinės žvalgybos duomenų santrauka, kurioje akcentuojami konkretūs atliktų tyrimo darbų, reikalingų kasybos darbų sistemos bei karjero rekultivacijos būdai pagrįsti, rezultatai. Geologinė dalis susideda iš šių skyrių:

22.1. Bendros žinios apie telkinį. Nurodoma telkinio geografinė ir administracinė padėtis, fizinis-geografinis ir geomorfologinis rajonas, aprašomas reljefas, planuojamo ploto ir jo artimosios apylinkės hidrografija, žemėnaudos struktūra, ploto panaudojimo ypatumai ir pan. Skyrius iliustruojamas M 1:10 000 – 1:50 000 mastelio žemėlapiais, kuriuose nurodoma telkinio išsidėstymo vieta;

22.2. Telkinio geologinė sandara ir hidrogeologinės sąlygos. Glaustai aprašomas stratigrafinis-litologinis uolienuų pjūvis, dangos, naudingojo klodo ir aslos storiai bei mechaninė sudėtis, akcentuojami ypatingi požymiai, nurodomas požeminių vandenų horizontų slūgsojimo gylis ir jų pagrindiniai hidrodinaminiai parametrai. Jeigu rengiamas Naudojimo planas apima tik naudingųjų iškasenų telkinio dalį, papildomai pateikiami aukščiau minėtų duomenų ypatumai, būdingi tai telkinio daliai. Skyrius gali būti iliustruotas lentelėmis, grafikais, atskirų telkinio parametrų (dangos, naudingojo klodo storių, jų paviršių pobūdžio, požeminio vandens lygio ir kt.) planais.

Jeigu kasybos technologinėje schemeje numatomas vandens lygio žeminimas, telkinio hidrogeologinės sąlygos pateikiamos atskiru skyriumi (apibūdinami numatomo drenuoti vandeningojo horizonto hidrodinaminiai parametrai, mitybos ir iškrovos sritys, pateikiami išsamūs vandens pritekėjimo į būsimą karjerą skaičiavimai).

Jeigu po naudinguoju sluoksniu slūgso spūdinis vanduo, pateikiamas apsauginio sluoksnio, apsaugančio kasvietę nuo spūdinių vandenų prasiveržimo, storio apskaičiavimas;

22.3. Naudingosios iškasenos kokybės charakteristika. Nurodomi normatyviniai dokumentai, kuriais vadovaujantis buvo vertinta naudingosios iškasenos kokybė, aprašomi apibendrinti kokybės rodikliai visame telkinyje ir (arba) planuojamame telkinio plote pagal atskiras gavybos pakopas (kai jose naudingosios iškasenos kokybė labai skiriasi), klodų tipus, žaliavos panaudojimo sritis ir kt. Skyrius iliustruojamas lentelėmis, grafikais, kokybės rodiklių planais;

22.4. Išžvalgyti naudingosios iškasenos ištekliai. Pateikiama informacija apie išžvalgytus naudingosios iškasenos geologinius ištekliaus telkinyje bei kasybos sklypo plote.

Prieš pradėdant anksčiau naudoto ir (ar) apleisto telkinio Naudojimo plano Kasybos dalies rengimo darbus, turi būti pagal atnaujinto markšneiderinio plano duomenis patikslintas (perskaičiuotas) likusių išteklių kiekis, išanalizuotos jo neatitikimo Žemės gelmių registre nurodytam išteklių kiekiui priežastys bei pateiktas siūlymas Lietuvos geologijos tarnybai dėl Žemės gelmių registro duomenų patikslinimo.

23. Kasybos dalyje nagrinėjami naudingojo klodo slūgsojimo sąlygų ypatumai, jo išgavimo būdo ir priemonių parinkimo kriterijai, technologiniai sprendiniai bei jų pagrindimas. Kasybos dalį sudaro šie skyriai:

23.1. Kasybos sąlygos. Geologinės dalies duomenų pagrindu apibūdinami ir analizuojami telkinio paviršiaus, infrastruktūros ir kiti ypatumai, galintys daryti įtaką projektiniams sprendiniams (reljefas, keliai, numatomų kasti nuogulų medžiaginė sudėtis, veikianti drenažo bei elektros tiekimo sistema ir kt.). Įvertinamos naudingojo sluoksnio slūgsojimo sąlygos planuojamų kasybos darbų požiūriu: dangos ir naudingojo sluoksnio storiai, reikalingas gavybos pakopų skaičius, asloje paliekamo apsauginio sluoksnio storis, apvandeninto naudingojo sluoksnio išgavimo būdas, telkinio

išteklių naudojimo eiliškumas, durpyno maitinimo vandeniu ir nusausinimo sąlygos, galimi kasybos atliekų susidarymo šaltiniai, kiti kasybos eigą ir racionalų išteklių naudojimą sąlygojantys faktoriai;

23.2. Išgaunamieji telkinio ištekliai. Apskaičiuojami naudingosios iškasenos nuostoliai masyve (paliekami ištekliai šlaituose, bermose, asloje, neparankiuose gavybai plotuose, apsauginėse juostose ir kt.) bei atskirti nuo masyvo nuostoliai (ištekliai, nukasami su dangos ar bergždo sluoksniais bei prarandami transportuojant naudingąją iškaseną). Pagrindžiami nuostolių išskyrimo atskirose planuojamo telkinio dalyse motyvai, paaiškinama skaičiavimo metodika, pateikiami tipiniai skaičiavimo modeliai bei skaičiavimo formulės. Apskaičiuojamas išgaunamųjų išteklių kiekis tūrio arba masės matais bei procentais nuo aprobuoto suteiktame kasybos sklype jų kiekio. Teikiamas pasiūlymas dėl išteklių identifikavimo kodo nustatymo (pakeitimo);

23.3. Karjero našumas ir darbo režimas. Pagal techninės užduoties sąlygas apskaičiuojamas vidutinis pamainos našumas gavybos ir nuodangos darbuose bei bendra karjero veiklos trukmė. Analizuojamas galimas vidutinio pamainos našumo kitimas per metus arba per visą karjero veiklos laikotarpį. Durpynuose apskaičiuojama metinė durpių sąranka, galimas išgauti metinis žaliavos kiekis, sezoninis nufrezuojamo sluoksnio storis;

23.4. Karjero mechanizmai. Apibūdinami karjero kasybos ir transporto mechanizmų parinkimo kriterijai, nurodomos šių mechanizmų markės, pagrindiniai techniniai parametrai bei jų eksploatacinės savybės. Apskaičiuojamas naudojamų karjere mechanizmų eksploatacinis pamainos našumas gavybos, nuodangos ir rekultivacijos darbuose. Analizuojamas kasybos ir transporto mechanizmų užimtumas arba poreikis pagal kasybos darbų sistemoje aprašytas technologines operacijas, įskaitant žaliavos bei dangos transportavimui reikalingų priemonių skaičių. Mechanizmų našumo apskaičiavimas pateikiamas nurodant skaičiavimo metodiką, panaudotas formules, jas sudarančių simbolių paaiškinimus bei šių formulių publikavimo šaltinius;

23.5. Kapitaliniai karjero įrengimo darbai. Aprašoma planuojamų veiksmų ir darbų, kuriuos būtina atlikti pradinėje telkinio įsisavinimo stadijoje, siekiant užtikrinti racionalias bei saugias žaliavos gavybos sąlygas per visą telkinio išteklių naudojimo laikotarpį, visuma. Pagrindinius kapitalinius karjero įrengimo darbus sudaro: žaliavos transportavimo kelio statyba, karjero elektrifikavimas, karjero atidengimas (medžių, krūmų, augalinio sluoksnio, dangos nuogulų pašalinimas), laikinų dirvožemio ir grunto sąvartų bei kasybos atliekų įrenginių vietos parinkimas ir jų formavimas, įvažiavimo ir prarėžos tranšėjų vietų parinkimas bei jų iškasimas, vandens surinkimo baseino (zumpfo), vandens nuskaidrinimo baseino ar kitokios sausinimo sistemos įrengimas, laikinų karjero kelių, pralaidų įrengimas, pelkės sausinimo tinklo statyba arba rekonstrukcija ir kitokio pobūdžio darbai, kurių neatlikus nebus galima eksploatuoti naudingosios iškasenos pagal pasirinktą darbų sistemos technologinę schemą. Durpynuose numatoma priešgaisrinių juostų pločiai, kelmų sandėliavimo vietos ir jų priešgaisrinės apsaugos juostos, parenkamos vietos priešgaisriniam vandens baseinams iškasti. Plane apskaičiuojamos kapitalinių darbų apimtys, jų atlikimo trukmė, naudojami mechanizmai, reikalingas medžiagų asortimentas ir kiekis.

Naudojimo plane turi būti pateikiama informacija, kokie kapitaliniai darbai bus atliekami pagal atskirus projektus (kelių, elektros linijų, melioracijos sistemų pertvarkymo, drenažo griovių statyba ir kt.).

Rengiant naudojamo ar apleisto telkinio su išlikusia buvusių kasybos darbų sistemos elementų infrastruktūra Naudojimo planą, Plano rengėjo nuožiūra gali būti rengiamas kapitalinių karjero įrengimo darbų skyrius, arba duomenys apie anksčiau atliktus kapitalinius telkinio įsisavinimo darbus pateikiami kituose Naudojimo plano skyriuose;

23.6. Kasybos darbų sistema. Skyriuje išsamiai apibūdinami Projekto rengėjo parinkti kasybos darbų sistemos elementai, geriausiai atitinkantys planuojamos išgauti žaliavos rūšį bei pasirinktą gavybos būdą. Atvirais kasiniais eksploatuojamų naudingųjų iškasenų karjeruose pagrindiniai kasybos darbų sistemos elementai yra šie: dangos ir gavybos pakopų skaičius, jų aukščiai, pakopų šlaitų darbo ir stabilūs kampai, apsauginių bermų tarp atskirų kasybos pakopų parametrai, kasavietės tipas, kasybos mechanizmo užveigos plotis bei darbo aikštelės plotis, darbų baro ilgio ir vietos kaita laike bei erdvėje, žaliavos išgabenimo iš kasavietės ir jos perdirbimo bei produkcijos sandėliavimo karjere (jeigu tai numatoma) būdas ir priemonės. Pagrindinių kasybos

darbų sistemos elementų reikšmės nustatomos vadovaujantis technologinio projektavimo normatyvais, kasybos mechanizmų techniniais parametrais bei planuojamu metiniu karjero našumu. Kasybos sistemos elementų optimalių projektinių reikšmių parinkimas, įvertinant geriausius prieinamus gamybos būdus, privalo užtikrinti saugias darbo sąlygas karjere, maksimaliai išnaudoti kasybos mašinų ir mechanizmų technines eksploataavimo savybes, minimaliai neigiamai veikti aplinką;

23.7. Kalendorinis kasybos darbų planas. Remiantis techninėje užduotyje nurodytu planuojamu karjero našumu (durpynuose pagal galimą metinį sąrankos dydį), planuojamas karjero nuodangos ir gavybos darbų vykdymo eiliškumas kasybos sklype. Pirmiesiems penkeriems nuodangos ir gavybos darbų metams atliekami metinės gavybos apimties apskaičiavimai, kitiems 15 metų - penkmečio apimties apskaičiavimai, likęs išteklių naudojimo laikotarpis į atskirus etapus neskirstomas. Skaičiavimų rezultatai pateikiami lentelėse, papildomai nurodant planuojamo laikotarpio nuodangos ir gavybos darbų baro ilgį bei numatomą jo pasislinkimo per planuojamą laikotarpį atstumą.

Durpyno Naudojimo plane analizuojamas gavybos laukų plotų išsidėstymo pokytis laike, įvertinant klodų tipų ir durpių rūšių išplitimo laukų pokyčius;

23.8. Kasybos atliekų tvarkymo planas. Jeigu rengiant Naudojimo planą numatoma, jog vykdant kasybos darbus susidarys kasybos pramonės ir kitos atliekos, privaloma rengti kasybos atliekų tvarkymo planą. Kasybos atliekų tvarkymo planas rengiamas siekiant užkirsti kelią arba iki minimumo sumažinti kasybos pramonės ir kitų atliekų kiekį ir jų žalingumą jas kaupiant ir sandėliuojant bei siekiant jas utilizuoti, panaudojant jas pakartotiniam perdirbimui arba karjero rekultivacijai, jeigu tai yra leistina aplinkosauginiu požiūriu. Skyriuje analizuojami kasybos pramonės ir kitų atliekų susidarymo šaltiniai, atliekų kiekis bei sudėtis, kasybos pramonės ir kitų atliekų tvarkymo būdai ir priemonės;

23.9. Karjero vidaus keliai. Aprašomi techniniai reikalavimai planuojamo karjero pastoviems (kurie bus naudojami ilgiau kaip 3 metus) ir laikiniams vidaus keliams (plotis, nuolydžiai, posūkio spinduliai, kelkraščiai, apsauginiai pylimėliai, pakelės drenažo grioviai, dangų konstrukcija), pritaikant juos konkrečioms projektavimo sąlygoms (kelio pagrindo grunto tipas, planuojamas eismo intensyvumas, panaudojamų autotransporto priemonių markės ir kt.). Numatomos vidaus kelių tiesimo, priežiūros ir remonto priemonės, šių darbų periodiškumas ir darbo bei medžiagų sąnaudos;

23.10. Karjero nusausinimas. Šis skyrius rengiamas, jeigu naudingųjų iškasenų gavyba karjere bus tiesiogiai susijusi su požeminių vandenų horizontų statinio arba pjezometrinio lygio pažeminimu. Planuojama siurblių, vandens surinkimo zumpfų, atvirų vandens nuvedimo į zumpfus griovių, sėdintuvų, skirtų savaiminiam vandens apsivalymui nuo kietų nešmenų, išdėstymo schema pradiniam telkinio įsisavinimo etape bei galimi šios schemos pokyčiai per visą karjero egzistavimo laikotarpį.

Atsižvelgiant į apskaičiuotą vandens pritekėjimo į kasavietę kiekį, parenkami vandens išpumpavimo siurbliai, analizuojamas jų apkrovimas įprastomis ir ekstremaliomis darbo sąlygomis, numatomas rezervinių siurblių įrengimas, saugant karjerą nuo užtvindymo. Planuojant nusausinti kasavietę savitaka, pateikiami sausinimo griovių skersiniai ir išilginiai profiliai bei drenuojamo vandens priimtuvų charakteristikos;

23.11. Karjero paruošimas žiemai. Jeigu karjeras veiks visus metus, numatomos priemonės, medžiagos ir technologijos, skirtos apsaugoti naudingąjį sluoksnį nuo išalimo, taip pat sudaryti saugias darbo žiemos metu sąlygas. Sezoninių gavybos darbų atveju turi būti numatytos priemonės, kurios, laikinai nutraukus gamybą, užtikrintų kasybos šlaitų stabilumą, naudingojo sluoksnio apsaugą nuo neteisėto naudojimo bei nuo kokybės rodiklių ir kasybos sąlygų pablogėjimo;

23.12. Kasybos darbų sauga. Pateikiami bendrieji darbų saugos reikalavimai kasybos įmonėms bei specifiniai reikalavimai, atsižvelgiant į planuojamų darbų ir karjere naudojamų mechanizmų pobūdį. Skyriuje turi būti pateikti didžiausi leistini planuojamo karjero kasaviečių, kasybos šlaitų, laikinųjų sąvartų, kasybos atliekų įrenginių parametrai, kurie užtikrina konkrečių karjero kasybos ir transporto mechanizmų bei juos aptarnaujančių darbuotojų saugaus darbo sąlygas.

Durpių telkinių Naudojimo planuose numatomos priemonės, kaip išvengti savaiminio durpių užsidedimo šūsnys, bei kitos priešgaisrinės saugos priemonės.

24. Rekultivacijos dalyje pateikiama išsami kasybos darbais paveikto ploto charakteristika bei nagrinėjami kasybos metu pažeistų žemių rekultivacijos būdai ir priemonės:

24.1. Rekultivuojamo ploto charakteristika. Pateikiama esama ir planuojama viso kasybos darbais numatyto pažeisti telkinio kasybos ir teritorijos paviršiaus charakteristika (gavybos, dangos, žaliavos perdirbimo ir kt. darbų zonos, laikinosios sąvartos, kasybos atliekų įrenginiai, privažiavimo keliai, sausavimo sistemos). Analizuojami išekspluatuoto ploto ir baigtinių karjero šlaitų parametrai, dugno reljefas, dugną ir šlaitus sudarančių gruntų pobūdis, projektinis likusio naudingojo sluoksnio kiekis.

Įvertinama durpyno drenažo sistema, apleisti ir jau atsistatančios pelkinės augalijos užimti plotai, ežero atabrada, augmenija, išlikusios nerštavietės ir kiti besiformuojančios biologinės įvairovės elementai.

Pagrindžiamas racionaliausias pažeisto ploto rekultivacijos būdas. Nurodomi rekultivuojamo ploto žemės naudojimo paskirtis (paskirtys) ir žemės sklypo (sklypų) naudojimo būdas (būdai) prieš kasybos darbus ir užbaigus rekultivavimą;

24.2. Rekultivacijos darbų atlikimo tvarka. Nurodoma, jog prieš pradėdant rekultivacijos darbus turi būti sudarytas iškasto ploto markšneiderinį planas, kuris vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. rugpjūčio 14 d. nutarimo Nr. 1116 „Dėl pažeistos žemės rekultivavimo ir derlingojo dirvožemio išsaugojimo“ 7 punktu suderinamas su Lietuvos geologijos tarnyba.

Apibūdinami veiksmai, kuriuos privaloma atlikti, atlikus biologinės rekultivacijos darbus (pasodinus miško želdinius, įrengus žemdirbystės laukus ar suformavus vandens baseiną);

24.3. Rekultivacijos darbų technologija. Atskirai aprašomi techninio ir biologinio rekultivacijos darbų etapai: šlaitų lėkštinimas, karjero dugno užpylimas ir jo lyginimas, baseino krantų formavimas, žaliavos išvežimo kelio trasos panaudojimas, kasybos atliekų įrenginių likvidavimas arba jų rekultivacija supylimo vietoje, augalinio sluoksnio paskleidimas, ploto drenažo sistemos atstatymas ir kt. Pateikiami rekultivuojamų šlaitų ir kitų karjero bei aplink jų rekultivuojamų plotų parametrai, numatomo panaudoti mineralinio grunto ir dirvožemio kiekis bei darbų apimtis. Aprašomi rekultivacijos darbų atlikimo būdai ir priemonės, pagrindžiamas papildomai reikalingų medžiagų asortimentas, apskaičiuojamas jų poreikis. Aprašoma visų atliktų skaičiavimų metodika, nurodant taikytas formules, simbolius, dimensijas ir kt. Apibūdinami rekultivacijos darbuose naudojami mechanizmai, pateikiamas jų darbo laiko sąnaudų skaičiavimas.

Durpyno Naudojimo plane įvertinamas drenažinis nuotėkis ir jo sezoninė kaita, patvankos vietų parinkimas, drenažinio nuotėkio ir baseino lygio reguliavimo sistemų pagrindimas. Išskiriami apželdinimo ar medžių sodinimo plotai, pasiūloma žolynų ir medžių sodinukų sudėtis.

Planuojant karjero šlaitų lėkštinimą, kasybos atliekų įrenginių rekultivaciją, rekultivuojamos teritorijos drenažo sistemos įrengimą ir kitus sudėtingesnius darbus, turi būti sudaromos ir pateikiamos plano grafiniuose prieduose šių darbų atlikimo technologinės schemos.

Jeigu numatomi biologinės rekultivacijos darbai, nurodomi augalinio sluoksnio panaudojimo sprendiniai;

24.4. Rekultivacijos darbų terminai. Išskiriami darbų atlikimo etapai arba vadovaujantis kalendoriniu gavybos darbų planu sudaromas kalendorinis karjero rekultivacijos grafikas. Analizuojamas rekultivacijos darbų pasiskirstymo tolygumas per visą karjero egzistavimo laikotarpį. Pateikiamos darbų apimčių pagal atskiras pagrindinių darbų rūšis bei pagal jų atlikimo etapus apskaičiavimo lentelės.

25. Aplinkos apsaugos dalis. Rengiant Naudojimo plano aplinkos apsaugos dalį, įvertinama ar suprojektuoti darbai atitinka planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai procedūrų metu priimtus sprendinius. Jei rengiamo plano sprendiniai sutampa su poveikio aplinkai vertinimo dokumente nurodytais, tai išsamesnis vertinimas neatliekamas.

26. Ekonominės analizės dalis. Šioje Naudojimo plano dalyje atliekamas telkinio išteklių naudojimo galimybių tyrimas bei pagrindžiamas jų priskyrimas atitinkamai ekonominės vertės kategorijai, nurodytai kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių klasifikacijoje. Vadovaujantis kasybos ir

rekultivacijos dalių duomenimis, yra pateikiamas metinių grunto kasimo ir perkėlimo darbų kiekio, jų atlikimui reikalingo darbo laiko ir sunaudojamų pagrindinių eksploatacinių medžiagų kiekio apskaičiavimas. Skaičiavimuose turi būti atskirai išskiriama darbų apimtys, darbo laiko ir medžiagų sąnaudų dalis, tenkanti karjero rekultivacijai.

Jeigu numatyta techninėje užduotyje, sudaromos karjero įrengimo kapitalinių darbų, jo atidengimo, naudingosios iškasenos gavybos bei karjero rekultivacijos darbų sąmatos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymu, nurodomas valstybinio mokesčio už karjere išgaunamus gamtos išteklius tarifas ir apskaičiuojama metinė mokesčio už išgaunamus išteklius suma (taikant plano rengimo metu galiojančią tarifą).

27. Teisės aktų nustatyta tvarka Planavimo organizatoriaus arba Plano rengėjo patvirtintos procedūrų dokumentų ir aiškinamojo rašto priedų kopijos pateikiamos Naudojimo plane po aiškinamojo rašto. Čia pateikiama:

27.1. planavimo darbų programa;

27.2. techninė projektavimo užduotis;

27.3. planavimo sąlygos;

27.4. visuomenės dalyvavimo ataskaita;

27.5. Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus įsakymas dėl išteklių aprobavimo;

27.6. leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes, telkinio išteklių naudojimo sutartis ir skirto kasybos sklypo planas;

27.7. žemės sklypo įregistravimo Nekilnojamojo turto registre išrašas;

27.8. Aplinkos apsaugos agentūros arba Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento motyvuotas sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių skirtame kasybos sklype;

27.9. melioracijos sistemų, elektros tiekimo linijų, privažiavimo kelių ir kitų lydinčiųjų projektinių dokumentų, jei jie jau parengti iki Naudojimo plano teikimo derinimui, kopijos;

27.10. kasybos darbuose numatytų panaudoti mašinų ir mechanizmų techniniai pasai ar kitokie oficialūs aprašai su nurodytomis pagrindinėmis techninėmis charakteristikomis.

28. Parengiami šie brėžiniai:

28.1. Telkinio markšeiderinis planas, sudarytas vadovaujantis Markšeiderinių darbų atlikimo kietųjų naudingųjų iškasenų telkiniuose laikinųjų taisyklių, patvirtintų Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2003 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. 1-01 „Dėl markšeiderinių darbų atlikimo kietųjų naudingųjų iškasenų telkiniuose laikinųjų taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis;

28.2. Geologiniai-litologiniai pjūviai, sudaryti vadovaujantis Valstybinės naudingųjų iškasenų išteklių aprobavimo komisijos patvirtintomis Kietųjų naudingųjų iškasenų telkinių tyrimo ir išteklių klasifikavimo rekomendacijomis, kurios paskelbtos Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos interneto svetainėje;

28.3. Pagrindinis brėžinys (mastelis M 1:500 – M 1:10 000), sudarytas naudojant naujausią kartografinę medžiagą, ortofotografinius žemėlapius kartu su georeferencinio pagrindo informacija arba topografinius planus, taip pat žemės reformos žemėtvarkos projektus. Pagrindiniame brėžinyje nurodomas vietovės adresas (savivaldybė, seniūnija, gyvenamoji vietovė, žemės sklypo numeris ir kt.) ir planuojamos teritorijos bendras plotas. Brėžinyje sutartiniais ženklais pažymimi formuojamų ir (ar) pertvarkomų žemės sklypų ribos ir jų linijų ilgiai, atskirais numeriais arba simboliais nurodomi žemės sklypų projektiniai numeriai, valstybinės ir vietinės reikšmės keliai, žemės plotai, kuriuose teisės aktų nustatyta tvarka siūloma nustatyti žemės servitutus, hidrografiniai objektai, statiniai ir įrenginiai, specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos ir apribojimai;

28.3.1. rengiant pagrindinį brėžinį, turi būti vadovujamasi Žemės gelmių registro, Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro ir Nekilnojamojo turto registro duomenimis, o planuojant kasybos darbus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų ar kultūros paveldo objektų apsaugos zonose – atitinkamai ir Saugomų teritorijų valstybės kadastro ir Kultūros vertybių registro duomenimis;

28.3.2. žemės sklypų ribos pagrindiniame brėžinyje nustatomos vadovaujantis šiais kriterijais:

28.3.2.1. planuojamos teritorijos ribos nustatomos vadovaujantis Žemės įstatymo nuostatomis, atsižvelgiant į poveikio aplinkai vertinimo metu priimtus sprendinius;

28.3.2.2. siekiant užtikrinti galimybę išgauti kasybos sklype slūgsančią naudingąją iškaseną su mažiausiais eksploataciniais nuostoliais, turi būti maksimaliai išnaudojama kasybos sklypo aplinkinėje zonoje esanti laisva žemė telkinio šlaitų ir sąvartų formavimui;

28.4. Naudingojo sluoksnio kraigo, pado, storių, dangos sluoksnio storių, požeminio vandens lygio ir kiti planai, kuriuose izolinijomis, išvedamomis tarp plane išdėstyty šių parametrų nustatymo taškų (gręžinių, šurfų, nuovalų ir pan.), iliustruojamos naudingojo sluoksnio slūgsojimo ir jo kasybos sąlygos;

28.5. Išteklių apskaičiavimo planas, sudarytas vadovaujantis Kietųjų naudingųjų iškasenų telkinių tyrimo ir išteklių klasifikavimo rekomendacijomis Taisyklių 22.4 punkto antrojeje pastraipoje nurodytu atveju;

28.6. Nuostolių apskaičiavimo planas. Išskiriami telkinio plotai, kuriuose naudingosios iškasenos gavyba neplanuojama, nes negali būti vykdoma dėl gamtinių, techninių, ekonominių ar kitokių priežasčių. Brėžinys papildomas planuojamo karjero išorinių šlaitų, kuriuose skaičiuojami naudingosios iškasenos nuostoliai, pjūviais, nurodant šių šlaitų parametrus, kai nuostoliai skaičiuojami pagal geometrinius šlaitų parametrus. Kai nuostoliai skaičiuojami erdvinio 3D modeliavimo metodais, tokie pjūviai neteikiami;

28.7. Karjero įrengimo kapitalinių darbų planas - tai paruošiamųjų karjero įrengimo darbų, užtikrinančių saugų ir racionalų telkinio išteklių naudojimą, visuma: bendras planuojamų darbų ir įrenginių išdėstymo planas, planuojamų privažiavimo kelių, drenažo sistemos įrenginių, įvažiavimo bei prarėžos tranšėjų, laikinųjų sąvartų, kitų planuojamų statinių bei kasinių išilginiai ir skersiniai profiliai, nurodant jų projektinius parametrus bei pagrindinių darbų apimtį ir medžiagų kiekį;

28.8. Kasybos darbų sistemos planas - atitinkamo aiškinamojo rašto skyriaus sprendinių pavaizdavimas plane ir pjūvyje, schematiškai pateikiant planuojamą kasaviečių, privažiavimo kelių, laikinųjų sąvartų, kasybos atliekų įrenginių išdėstymą, pagrindinius kasaviečių parametrus, jų išsidėstymą viena kitos ir karjero išorinių kontūrų atžvilgiu, pagrindinių kasybos ir transporto mechanizmų išsidėstymą kasavietėse. Vadovaujantis šiame brėžinyje pateiktais techniniais sprendiniais, sudaromi numatomų panaudoti kasaviečių pasai, kuriuose nurodyti parametrai privalo atitikti kasybos mechanizmų technines charakteristikas ir darbų saugos reikalavimus;

28.9. Nuodangos darbų kalendorinis planas. Pateikiami nuimamo dirvožemio (organinės, jei dangoje yra durpių sluoksniai) bei mineralinės dangos pakopų storiai, atitinkamo laikotarpio darbų plotas ir nuimamas dangos kiekis, darbų vykdymo kryptis, dirvožemio ir kitos dangos transportavimo keliai, laikinų sąvartų supylimo vietos, jų parametrai bei formavimo kalendorinis planas ir kt.;

28.10. Gavybos darbų kalendorinis planas. Nurodomas projektinis kasybos pakopos aukštis, planuojamas išorinis gavybos ploto kontūras, atitinkamo laikotarpio kasybos darbų plotas ir išgaunamo naudingojo sluoksnio tūris, darbų baro pasislinkimo kryptys, naudingojo sluoksnio transportavimo keliai ir kt. Tuo atveju, kai naudingojo sluoksnio gavybą planuojama vykdyti keliomis pakopomis, sudaromas atskirai kiekvienos gavybos pakopos darbų kalendorinis planas.

Nuodangos ir gavybos darbų kalendoriniuose planuose pateikiamos išskirtų laikotarpių plotų ir darbų kiekio apskaičiavimo lentelės;

28.11. Iškasto karjero planas. Pateikiama planuojama karjero arba jo dalies (išskyrus durpynus) būklė, išekspluatavus visus išteklius;

28.12. Karjero rekultivacijos darbų kalendorinis planas. Pateikiami karjero rekultivacijos etapai, rekultivuojamų plotų kalendorinis pasiskirstymas, iškastos ertmės (karjero šlaitų ir dugno) rekultivacijos darbų sprendiniai, vyraujančios grunto, sukaupto laikinose sąvartose bei iškastoje ertmėje arba slūgsančio natūralioje būklėje karjero šlaituose ir dugne, perkėlimo kryptys bei jo perkėlimo eiliškumas ir būdai. Plane prie gręžinių pateikiamas projektinis likusio naudingojo sluoksnio storis, rekultivacijos metu supulto (nukasto) sluoksnio storis bei išeksplatuoto ir rekultivuoto paviršiaus altitudės.

Planas papildomas karjero šlaitų lėkštinimo, drenažo įrenginių atstatymo arba naujų įrenginių (griovių, pralaidų, greitviečių ir kt.) statybos, esant reikalui - kasybos atliekų įrenginių ir atskirų karjero dugno elementų formavimo brėžiniais, schemomis, profiliais.

Esant specifinėms karjero rekultivacijos sąlygoms (didelė žemės darbų apimtis, sudėtingas rekultivuojamo ploto reljefas ir pan.), rekultivacijos darbų planas gali būti papildytas grunto kasimo ir perkėlimo darbų kartogramomis, šių darbų apimties apskaičiavimo vertikaliais pjūviais ir kt.;

28.13. Rekultivuoto ploto geologiniai pjūviai sudaromi siekiant pavaizduoti reljefą ir geologinę sandarą, užbaigus karjero rekultivacijos darbus. Pjūvių linijų išdėstymas plane turėtų atitikti telkinio geologinę dalį iliustruojančių geologinių-litologinių pjūvių linijų išdėstymą. Siekiant išryškinti plano sprendinių pagrįstumą, gali būti išvedami papildomi pjūviai per charakteringus rekultivuojamo ploto taškus;

28.14. Rekultivuoto telkinio planas. Pateikiamas projektinis rekultivuoto ploto vaizdas kasybos ir žemės sklypų ribose. Rekultivuoto ploto paviršiaus reljefas vaizduojamas izolinijomis, geologinė informacija (išteklių apskaičiavimo kontūrai, gręžinių vietos, geologinė informacija prie gręžinių, geologinių pjūvių linijos ir kt.) nepateikiama.

28.15. Projektinis 1:10 000 - 1:50 000 mastelio rekultivuoto ploto planas, iliustruojantis rekultivuoto ploto santykį su aplinkinių žemių masyvais bei karjero aplinkinės zonos inžineriniais ir gamtiniais objektais - keliais, vandens telkiniais, melioracijos įrenginiais ir kt. Nustatoma žemės naudojimo paskirtis (paskirtys), žemės sklypo (sklypų) naudojimo būdas (būdai).

29. Plano rengėjo nuožiūra gali būti sudaromi ir kiti brėžiniai, nenurodyti Taisyklių 28.1 - 28.15 punktuose.

VI. NAUDOJIMO PLANO RENGIMO PROCESO BAIGIAMASIS ETAPAS

30. Naudojimo plano rengimo baigiamąjį etapą sudaro šios stadijos:

30.1. Naudojimo plano viešinimas supaprastinta tvarka;

30.2. Naudojimo plano derinimas;

30.3. Naudojimo plano tikrinimas;

30.4. Naudojimo plano tvirtinimas ir registravimas.

31. Visuomenę su parengtu Naudojimo planu supažindina planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo, vadovaudamasis Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1097 „Dėl Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“, nuostatomis.

32. Planavimo organizatorius parengia visuomenės dalyvavimo ataskaitą.

33. Visuomenės dalyvavimo ataskaita kartu su parengtu Naudojimo planu teikiama derinimui Teritorijų planavimo komisijai.

34. Prieš teikiant derinimui Naudojimo planą Teritorijų planavimo komisijai, turi būti gautas Planavimo organizatoriaus pritarimas.

35. Suderintas Naudojimo planas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymu teikiamas tikrinti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos.

36. Patikrintas Naudojimo planas pateikiamas tvirtinti Lietuvos geologijos tarnybai, kuri per 20 darbo dienų išnagrinėja Naudojimo planą ir priima sprendimą dėl tvirtinimo arba raštu nurodo trūkumus, kuriuos Plano rengėjas privalo pašalinti. Naudojimo plano tvirtinimo žyma dedama ant Naudojimo plano titulinio lapo ir pagrindinio brėžinio. Lietuvos geologijos tarnyba pagal kompetenciją įvertina Naudojimo plano atitiktį Žemės gelmių įstatymo, Taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimams.

37. Tvirtinimui pateikiami ne mažiau kaip trys parengti Naudojimo plano egzemplioriai ir jo elektroninė versija skaitmeninėje laikmenoje.

38. Patvirtintas Naudojimo planas registruojamas Žemės gelmių registro išteklių dalyje ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre. Vienas patvirtinto Naudojimo plano

egzempliorius saugomas Lietuvos geologijos tarnyboje, antras egzempliorius perduodamas Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentui.

VII. NAUDOJIMO PLANO KOREGAVIMAS

39. Naudojimo planas turi būti koreguojamas tuo atveju, kai telkinio eksploatacijos eigoje numatoma keisti:

39.1. bent vieną iš pagrindinių kasybos darbų sistemos elementų (karjero atidengimo būdas, kasaviečių, pakopų, karjero vidaus kelių, kasybos atliekų įrenginių, laikinųjų sąvartų ir kt. parametrai ir (ar) išdėstymas bei šių kasybos darbų sistemos elementų tarpusavio sąryšis);

39.2. kasybos sklypo plotą ir (arba) ribas (kai ploto pokytis, lyginant su projektiniu padidėja: telkiniuose, kurių bendras plotas mažesnis kaip 5 ha - 20%, kai telkinių plotas viršija 5 ha - 10%);

39.3. numatytų karjero rekultivacijos darbų pobūdį ar sąlygas;

39.4. naudingosios iškasenos gavybos apimtį (faktinė kasavietės padėtis daugiau kaip 10 metų atsilieka nuo nurodytos Naudojimo plano gavybos darbų kalendoriniame plane), gavybos darbų eiliškumą kasybos sklypo plote.

Po 20 metų nuo Naudojimo plano sudarymo, jis turi būti koreguojamas, papildant iš naujo sudarytais kalendoriniais nuodangos ir gavybos darbų planais.

40. Naudojimo plano koregavimo priežastis gali būti ir pasikeitusios Naudojimo plano sprendinius įtakojusių teisės aktų nuostatos arba telkinio išteklių naudojimo sutarties sąlygos.

41. Naudojimo plano koregavimą sudaro aiškinamasis raštas, kuriame nurodoma koregavimo priežastis bei aprašomi pakeitimai, atliekami atitinkamoje Naudojimo plano dalyje. Pakeitimai iliustruojami brėžiniais, sudarytais pagal Taisyklių reikalavimus.

42. Atlikus Naudojimo plano koregavimą dėl Taisyklių 39.1, 39.3, 39.4 punktuose nurodytų priežasčių, parengtas dokumentas turi būti suderintas su:

42.1. Planavimo organizatoriumi;

42.2. Valstybine darbo inspekcija Taisyklių 39.1 punkte nurodytu atveju;

42.3. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentu ir savivaldybės administracija Taisyklių 39.3 punkte nurodytu atveju.

43. Koreguojant Naudojimo planą dėl Taisyklių 39.2 punkte nurodytų priežasčių, turi būti atliktos visos Taisyklėse numatytos Naudojimo plano rengimo procedūros.

44. Koreguotas Naudojimo planas, suderintas pagal Taisyklių 42 punkto reikalavimus, pateikiamas tvirtinti Lietuvos geologijos tarnybai.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Plano rengėjas turi teisę Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apskųsti Naudojimo planą nagrinėjusių įstaigų, institucijų ir pareigūnų sprendimus.

46. Asmenys, pažeidę Taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

(naudojimo plano organizatorius)

.....rajono.....telkinio.....išteklių
naudojimo plano rengimo

PLANAVIMO DARBŲ PROGRAMA

1. Naudojimo plano rengimo pagrindas:

2. Naudojimo plano rengėjas:

3. Planuojamos teritorijos adresas:

4. Planavimo tikslai:

5. Planavimo uždaviniai:

6. Planavimo proceso etapai:

7. Viešinimo tvarka:

8. Planavimo terminai:

(pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

.....rajono.....telkinio.....išteklių
naudojimo plano rengimo

TECHNINĖ PROJEKTAVIMO UŽDUOTIS

1. Planavimo organizatorius.....
2. Telkinio (telkinio dalies) ištekliai.....
.....
(išteklių aprobavimo (patvirtinimo) data ir vieta, Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus įsakymo dėl išteklių aprobavimo Nr.,
išteklių panaudojimo sritis, išteklių kiekis ir kategorija)
3. Kasybos sklypas.....
(plotas, leidimo naudoti telkinio išteklius Nr., data)
4. Projektinis karjero našumas.....
5. Karjero darbo režimas:
(sezoniškumas, darbo pamainų skaičius per parą)
Gavybos darbai.....
Nuodangos darbai.....
Rekultivacijos darbai.....
6. Pagrindiniai technologiniai procesai.....
.....
(žaliavos išgavimo būdas, transportavimo atstumas ir keliai,
kasybos atliekų susidarymas ir pan.)
8. Pagrindinės kasybos ir transporto mašinos bei mechanizmai:.....
(pavadinimas, markė, turimas kiekis, numatoma panaudojimo sritis)
9. Karjero rekultivacijos sąlygos.....
10. Kitos sąlygos.....
(papildomi nurodymai, pageidavimai ir pan., kuriuos pateikia Planavimo organizatorius)
11. Plano rengėjas.....
12. Plano parengimo terminas.....

Planavimo organizatorius

(pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Plano rengėjas

(pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)